

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 23 maj 2019*

”Begäran om förhandsavgörande – Civilrättsligt samarbete – Förordning (EU) nr 650/2012 – Artikel 3.1 g och i – Begreppet dom i samband med arv – Begreppet offentlig handling i samband med arv – Rättslig kvalificering av det nationella arvsintyget – Artikel 3.2 – Begreppet domstol – Medlemsstaten har inte underrättat Europeiska kommissionen om notarius publicus såsom icke-rättslig myndighet som utövar en rättslig funktion i likhet med domstolar”

I mål C-658/17,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim (regional domstol i Gorzów Wielkopolski, Polen) genom beslut av den 10 oktober 2017, som inkom till domstolen den 24 november 2017, i ett förfarande som inletts av

WB

ytterligare deltagare i rättegången:

Przemysława Bac, i egenskap av notarius publicus

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden J.-C. Bonichot (referent) samt domarna C. Toader, A. Rosas, L. Bay Larsen och M. Safjan,

generaladvokat: M.Y., Bot,

justitiesekreterare: avdelningschefen M. Aleksejev,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 29 november 2018,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- WB, genom M. Krzymuski, radca prawny,
- Przemysława Bac, i egenskap av notarius publicus, genom M. Margoński, zastępca notarialny,
- Polens regering, genom B. Majczyna, S. Żyrek och E. Borawska-Kędzierska, samtliga i egenskap av ombud,
- Tysklands regering, genom T. Henze och M. Hellmann, båda i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: polska.

- Spaniens regering, genom S. Jiménez García, i egenskap av ombud,
  - Ungerns regering, genom M.Z. Fehér, G. Koós och M.M. Tátrai, samtliga i egenskap av ombud,
  - Europeiska kommissionen, genom M. Wilderspin och S. L. Kaléda, båda i egenskap av ombud,
- och efter att den 28 februari 2019 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,
följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 3.1 g, 3.1 i, 3.2, 39.2, 46.3 b och 79 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 av den 4 juli 2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg (EUT L 201, 2012, s. 107), samt tolkningen av bilagorna 1 och 2 till kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1329/2014 av den 9 december 2014 om fastställande av de formulär som avses i förordning (EG) nr 650/2012 (EUT L 359, 2014, s. 30).
- 2 Begäran har framställts i ett förfarande som WB inlett mot Przemysława Bac, i egenskap av notarius publicus i Słubice (Polen), i syfte att bland annat få ut en kopia av ett arvsintyg som utfärdats av nämnda notarius publicus.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Förordning nr 650/2012

- 3 I skälen 20–22 och 62 i förordning nr 650/2012 anges följande:
  - ”(20) Denna förordning bör ta hänsyn till de olika system för handläggning av arvsrättsliga frågor som tillämpas i medlemsstaterna. I denna förordning bör begreppet ”domstol” därför ges en vid definition så att det täcker inte bara domstolar i ordets egentliga mening, som utövar rättsliga funktioner, utan också de notarier [notarius publicus] eller registreringsmyndigheter i en del medlemsstater som i vissa arvsfrågor utövar en rättslig funktion i likhet med domstolar och de notarier och rättstillämpare som i vissa medlemsstater utövar rättsliga funktioner i vissa arvsfrågor genom delegering från en domstol. Alla domstolar enligt definitionen i denna förordning bör vara underkastade denna förordnings bestämmelser om behörighet. Däremot bör begreppet ”domstol” inte omfatta sådana icke-rättsliga myndigheter i en medlemsstat som enligt nationell lagstiftning har befogenhet att handlägga arvsfrågor, såsom notarier i flertalet medlemsstater, där de vanligtvis inte utövar rättsliga funktioner.
  - (21) Enligt denna förordning bör alla notarier som har behörighet i arvsrättsliga frågor i medlemsstaterna ha rätt att utöva denna behörighet. Huruvida notarier i en viss medlemsstat kommer att vara underkastade bestämmelserna om behörighet i denna förordning eller inte bör bero på huruvida de omfattas av den definition av begreppet ”domstol” som gäller för denna förordning.

(22) Akter som utfärdats av notarier i arvsfrågor i medlemsstaterna bör cirkuleras i enlighet med denna förordning. Om notarierna utövar rättsliga funktioner är de underkastade bestämmelserna om behörighet, och deras avgöranden bör spridas i enlighet med bestämmelserna om erkännande, verkställbarhet och verkställighet av domar. När notarierna inte utövar rättsliga funktioner är de inte underkastade bestämmelserna om behörighet, och de officiella handlingar som de utfärdar bör cirkuleras i enlighet med bestämmelserna om officiella handlingar.

...

(62) En officiell handling "äkthet" bör utgöra ett självständigt begrepp som omfattar sådant som handlingens äkthet, handlingens formella förutsättningar, befogenheterna för den myndighet som upprättat handlingen och det förfarande enligt vilket handlingen upprättats. Det bör också omfatta sakuppgifter som registrerats i den officiella handlingen av den berörda myndigheten, som att de angivna parterna vid angivet datum inställt sig vid den myndigheten och att de avgivit de angivna förklaringarna. En part som vill bestrida en officiell handlingens äkthet bör göra detta vid den behöriga domstolen i den medlemsstat som utfärdat den officiella handlingen, enligt lagen i den medlemsstaten."

4 I artikel 3 i förordningen anges följande:

"1 Definitioner till denna förordning:

...

g) *dom*: varje arvsrättsligt avgörande som har meddelats av en domstol i en medlemsstat oavsett dess rubricering, såsom domstolstjänstemans beslut i fråga om rättegångskostnader,

...

i) *officiell handling*: en handling i en arvsfråga som har upprättats eller registrerats som en officiell handling i en medlemsstat och vars äkthet

- i) avser handlingens underskrift och innehåll, och
- ii) har bestyrkts av en offentlig myndighet eller annan för detta bemyndigad myndighet i ursprungsmedlemsstaten.

2. I denna förordning avses med "domstol" alla rättsliga myndigheter och alla andra myndigheter och rättstillämpare som har behörighet i arvsfrågor och som utövar rättsliga funktioner eller agerar genom delegering från en rättslig myndighet eller agerar under kontroll av en rättslig myndighet, under förutsättning att sådana andra myndigheter och rättstillämpare garanterar opartiskhet och samtliga parter rätt att bli hörda och under förutsättning att deras beslut enligt lagen i den medlemsstat där de är verksamma

a) kan bli föremål för överklagande eller förnyad prövning vid en rättslig myndighet och

b) har liknande giltighet och verkan som ett beslut av en rättslig myndighet i samma fråga.

Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om de andra myndigheter och rättstillämpare som avses i första stycket i enlighet med artikel 79."

5 Artikel 59.1 andra stycket i denna förordning har följande lydelse:

”En person som önskar använda sig av en officiell handling i en annan medlemsstat får begära att den utfärdande myndigheten i ursprungsmedlemsstaten fyller i det formulär som utarbetats i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 81.2 och anger den officiella handlingens bevisvärde i ursprungsmedlemsstaten.”

6 Artikel 79.1 och 79.2 i förordning nr 650/2012 har följande lydelse:

”1 Kommissionen ska på grundval av underrättelserna från medlemsstaterna upprätta den förteckning över andra myndigheter och rättstillämpare som avses i artikel 3.2.

2. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om alla senare ändringar av informationen som denna förteckning innehåller. Kommissionen ska ändra förteckningen i enlighet därmed.”

Genomförandeförordning nr 1329/2014

7 I artikel 1.1 och 1.2 i genomförandeförordning nr 1329/2014 anges följande:

”1 Det formulär som ska användas för intyg avseende dom i samband med arv i enlighet med artikel 46.3 b i förordning (EU) nr 650/2012 ska utformas på det sätt som anges i bilaga 1, formulär I.

2. Det formulär som ska användas för intyg avseende officiell handling i samband med arv i enlighet med artiklarna 59.1 och 60.2 i förordning (EU) nr 650/2012 ska utformas på det sätt som anges i bilaga 2, formulär II.”

Polsk rätt

Lag om notarius publicus

8 Ustawa Prawo Notaricie (lag om notarius publicus) av den 14 februari 1991 (Dz. U. nr 22, pos 91), i dess ändrade lydelse av den 13 december 2013 (Dz. U. 2014, pos 164) (nedan kallad lagen om notarius publicus), föreskriver i artikel 4 att notarius publicus ska driva en byrå.

9 Enligt artikel 5.1 i lagen om notarius publicus ska ersättning till notarius publicus verksamhet beräknas på grundval av en överenskommelse med parterna enligt en tariff som fastställs, enligt artikel 5.3 i denna lag, av justitieministern, i samförstånd med finansministern, och efter samråd med det nationella notarius publicusrådet.

10 Utfärdandet av arvsintyg, genom polska notarius publicus, regleras i artiklarna 95a–95p i lagen om notarius publicus.

11 Artikel 95b i lagen om notarius publicus har följande lydelse:

”Innan notarius publicus upprättar ett arvsintyg ska han upprätta ett protokoll avseende arvet med medverkan av samtliga berörda parter och med beaktande av artikel 95ca.”

12 I artikel 95c punkterna 1 och 2 i lagen om notarius publicus föreskrivs följande:

”1 Vid upprättandet av ett protokoll avseende arvet ska notarius publicus underrätta dem som medverkar i upprättandet av protokollet om skyldigheten att tillhandahålla all information som omfattas av protokollet och om straffansvar för lämnande av oriktiga uppgifter.

2. Arvsprotokollet ska bland annat innehålla följande:

1) En ansökan om arvsintyg som framställts enhälligt av de personer som medverkar i upprättandet av protokollet.

...”

13 I artikel 95ca punkterna 1 och 3 i lagen om notarius publicus föreskrivs följande:

”1 Notarius publicus ska efter ansökan av den berörda personen och med dennes medverkan upprätta ett utkast till protokoll avseende arvet.

...

3. Den berörda personen kan i den försäkran som lämnats inför den notarius publicus som utarbetat utkastet till protokoll avseende arvet, eller inför en annan notarius publicus, bekräfta uppgifterna i utkastet till protokoll avseende arvet och lämna sitt samtycke till att protokollet avseende arvet upprättas i enlighet med utkastet. ...”

14 Artikel 95e i lagen om notarius publicus har följande lydelse:

”1 Efter att protokoll avseende arvet har upprättats ska notarius publicus upprätta arvsintyget såvida det inte föreligger några tvivel om de nationella domstolarnas behörighet, innehållet i utländsk tillämplig lag, vem som är arvstagare, andelen i kvarlåtenskapen, och för det fall att arvslåtaren förordnat om vindikationslegat, den person och den egendom som omfattas av vindikationslegat.

2. Notarius publicus ska inte upprätta ett arvsintyg om

1) det redan finns ett arvsintyg eller ett beslut i fråga om arvet,

2) det vid upprättandet av protokollet avseende arvet framkommer omständigheter som tyder på att de personer som skulle kunna identifieras som legala arvingar, testamentstagare eller legatarier som omfattas av vindikationslegatet, inte var närvarande vid tidpunkten för upprättandet av protokollet, eller att det finns eller har funnits testamenten som inte har öppnats eller delgetts,

...

4) de nationella domstolarna saknar behörighet.

3. Om kommunen eller [Skarbowi Państwo (statskassan, Polen)], i egenskap av legal arvinge, inte kan, eller den bevisning som förebringats av den berörda personen inte är tillräckligt för att upprätta ett arvsintyg, kan notarius publicus inte upprätta ett arvsintyg förrän efter att arvingarna har kallats genom delgivning som ska ske på bekostnad av den berörda personen. Bestämmelserna i artiklarna 673 och 674 i [Kodeks postępowania cywilnego (civilprocesslagen)] ska tillämpas på motsvarande sätt.”

15 Artikel 95j i lagen om notarius publicus har följande lydelse:

”Det registrerade arvsintyget har samma verkningar som ett lagakraftvunnet beslut om arv.”

16 I artikel 95p i lagen om notarius publicus föreskrivs följande:

”Varje bestämmelse i vilken det hänvisas till beslut om arv är också tillämpligt på registrerade arvsintyg. ...”

Civillagen

- 17 I artikel 1025.2 i kodeks ciwilny (civillagen) anges att ”en person som har erhållit beslutet om arv eller arvsintyget ska anses som arvinge”.
- 18 Enligt artikel 1027 i civillagen kan ”[e]n arvinge ... gentemot tredje man som inte gjort anspråk på kvarlåtenskapen vid dödsfall enbart hävda sina rättigheter i kvarlåtenskapen genom ett beslut om arv eller genom ett registrerat arvsintyg.”
- 19 Artikel 1028 i civillagen föreskriver att ”[o]m den som utverkat ett beslut om arv eller ett arvsintyg, trots att denne inte är arvinge, förfogar över en rätt i kvarlåtenskapen till förmån för tredje man, förvärvar den, för vilken ett förfogande sker, en rätt eller befrias denne från skyldigheten, såvida vederbörande inte handlar i ond tro.”

Civilprocesslagen

- 20 I artikel 669¹ i civilprocesslagen föreskrivs följande:
- ”1 Den domstol som har behörighet med avseende på arv ska upphäva ett registrerat arvsintyg om det avseende samma arv har fattats ett beslut om fastställande av arv.
2. För det fall att två eller flera arvsintyg har registrerats med avseende på ett och samma arv ska den domstol som har behörighet med avseende på arvet på begäran av den berörda parten upphäva samtliga arvsintyg och fatta beslut med avseende på arvet.
3. Utom i de fall som avses i punkterna 1 och 2 får ett registrerat arvsintyg enbart upphävas i de fall som anges i lag.”
- 21 Artikel 679 i denna lag har följande lydelse:
- ”1 Bevis på att den som utverkat ett beslut om arv inte är arvinge eller att dess andel i kvarlåtenskapen inte motsvarar den andel som fastställts, kan enbart förebringas i ett mål om upphävande eller ändring av beslutet om arv med tillämpning av bestämmelserna i detta avsnitt. Den som varit part i ett arvsmål kan emellertid enbart begära ändring av ett beslut om arv om begäran grundar sig på omständigheter som inte kunnat göras gällande i det målet och begäran om ändring inges inom ett år från den tidpunkt då beslutet vann laga kraft.
2. Var och en av de berörda parterna kan begära att ett sådant förfarande ska inledas.
3. För det fall att det förebringas bevis för att kvarlåtenskapen helt eller delvis förvärvats av en annan person än den som anges i det lagakraftvunna beslutet om arv, ska den domstol som är behörig med avseende på arvet ändra beslutet och fatta beslut om arvet i överensstämmelse med det faktiska rättsläget.
4. Bestämmelserna i punkterna 1–3 ska tillämpas på motsvarande sätt på registrerade arvsintyg och på beslut om arv genom vindikationslegat.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 22 WB:s far, som avled den 6 augusti 2016, var polsk medborgare och bosatt i Polen. WB var part i förfarandet avseende arvet efter sin far, ett förfarande som inletts i Polen hos Przemyslaw Bac, i egenskap av notarius publicus, i syfte att upprätta ett arvsintyg. Denna handling upprättades av denna notarius publicus den 21 oktober 2016 i enlighet med polsk lag.
- 23 Den avlidne var en företagare som drev ekonomisk verksamhet nära gränsen mellan Tyskland och Polen. WB ville veta om det hade placerats kapital i en eller flera tyska banker och, om så var fallet, hur mycket av detta som sannolikt skulle komma att ingå i dödsboet. I detta syfte ansökte WB, den 7 juni 2017, om att få ut dels en kopia av det arvsintyg som upprättats av nämnda notarius publicus, dels det intyg om att arvsintyget utgör en dom i samband med arv, i den mening som avses i artikel 3.1 g i förordning nr 650/2012, i form av det formulär som avses i bilaga 1 till genomförandeförordning nr 1329/2014. I andra hand, och för det fall att denna ansökan skulle avslås, ansökte WB om att få ut en kopia av arvsintyget och ett intyg om att arvsintyget utgör en officiell handling, i den mening som avses i artikel 3.1 i) i förordning nr 650/2012, i form av det formulär som avses i bilaga 2 till genomförandeförordning nr 1329/2014.
- 24 I protokoll av den 7 juni 2017 avslag biträdande notarius publicus på den byrå som drevs av Przemyslaw Bac, dessa ansökningar. Denne biträdande notarius publicus fann att arvsintyget utgjorde en dom i den mening som avses i artikel 3.1 g i förordning nr 650/2012 och att det mot bakgrund av att Republiken Polen inte underrättat kommissionen i enlighet med artikel 3.2 i den förordningen, inte var möjligt för honom att upprätta ett intyg i form av det formulär som avses i bilaga 1 till genomförandeförordning nr 1329/2014. Vad gäller WB:s ansökan i andra hand angav biträdande notarius publicus att den omständigheten, att arvsintyget kunde anses utgöra en "dom", utgjorde hinder för att kvalificera det som en "officiell handling" vilket innebar att det trots att villkoren i artikel 3.1 i) i förordning nr 650/2012 var uppfyllda, inte var möjligt att utfärda ett intyg i form av det formulär som avses i bilaga 2 till genomförandeförordning nr 1329/2014.
- 25 Den 7 juni 2017 väckte WB talan vid den hänskjutande domstolen och gjorde gällande, för det första, att arvsintyget uppfyllde alla villkor för att kvalificeras som "dom" i den mening som avses i artikel 3.1 g i förordning nr 650/2012, och, för det andra, att den omständigheten, att Republiken Polen inte underrättat kommissionen om de notarius publicus som utfärdar arvsintyg i enlighet med artikel 3.2 sista stycket och artikel 79 i den förordningen, inte påverkar arvsintygets ställning som rättsakt.
- 26 Den hänskjutande domstolen anser att det, i syfte att avgöra WB:s talan, är nödvändigt att klargöra huruvida det intyg som avses i bilaga 1 till genomförandeförordning nr 1329/2014 också kan utfärdas för rättsliga instrument som inte är verkställbara. I detta avseende anser den hänskjutande domstolen att lydelsen i artikel 46.3 b jämförd med artikel 39.2 i förordning nr 650/2012 talar för att detta intyg ska användas för alla domar, även avgöranden inte är verkställbara.
- 27 Den hänskjutande domstolen anser också att det är nödvändigt att närmare precisera definitionen av begreppen "dom" och "domstol", i den mening som avses i förordning nr 650/2012. Den anser att polska notarius publicus som utfärdar arvsintyg, med avseende på arvingarnas laglighet, "utövar en rättslig funktion i likhet med domstolar", i den mening som avses i skäl 20 i förordning nr 650/2012. Den anser också att arvsintyget har samma rättsverkningar som det slutliga arv som fastställs av en domstol, varför intyget bör betraktas som en "dom" i den mening som avses i artikel 3.1 g i förordning nr 650/2012. Den hänskjutande domstolen frågar sig dock om begreppet "dom" innebär att domen måste meddelas av en myndighet behörig att avgöra tvistiga frågor mellan de berörda parterna.
- 28 När det gäller medlemsstaternas underlåtenhet att underrätta i enlighet med artikel 79 i förordning nr 650/2012 anser den hänskjutande domstolen att svaret på frågan huruvida denna underrättelse har konstitutiv eller endast vägledande verkan, inte entydigt framgår av innehållet i den bestämmelsen.

- 29 Slutligen anger den hänskjutande domstolen att även om det arvsintyg som upprättats av en polsk notarius publicus, inte ska betraktas som ett "dom" i den mening som avses i förordning nr 650/2012, råder det inga tvivel om att den uppfyller kraven för att anses som en "officiell handling" i den mening som avses i artikel 3.1 i) i nämnda förordning.
- 30 Under dessa omständigheter beslutade Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim (regional domstol i Gorzów Wielkopolski, Polen) att vilandeförklara målet och att ställa följande tolkningsfråga till domstolen:
- 1) Ska artikel 46.3 b jämförd med artikel 39.2 i [förordning nr 650/2012] tolkas så, att ett intyg om att det föreligger en dom i ett arvsfall, i form av ett formulär som avses i bilaga 1 till [genomförandeförordning nr 1329/2014], även kan utfärdas med avseende på domar varigenom arvtagarens ställning bekräftas, men som inte (ens delvis) är verkställbara?
  - 2) Ska artikel 3.1 g i förordning nr 650/2012 tolkas så, att ett arvsintyg, som upprättats av notarius publicus på enhällig begäran av samtliga parter i intygsförfarandet och som har samma rättsverkan som ett lagakraftvunnet beslut om arv som har meddelats av domstolen – såsom ett arvsintyg som utfärdats av en polsk notarius publicus –, utgör en dom i den mening som avses i denna bestämmelse, och ska artikel 3.2 första meningen i förordning nr 650/2012 i så fall tolkas så, att en notarius publicus som upprättar den typen av arvsintyg ska anses utgöra en domstol i den mening som avses i sistnämnda bestämmelse?
  - 3) Ska artikel 3.2 andra meningen i förordning nr 650/2012 tolkas så, att den underrättelse som medlemsstaten ska lämna i enlighet med artikel 79 i förordningen har ett informationsvärde och inte utgör ett villkor för att rättstillämpare som har behörighet i arvsfrågor och som utövar rättsliga funktioner ska kunna betraktas som en domstol i den mening som avses i artikel 3.2 första meningen i förordningen om de uppfyller villkoren i sistnämnda bestämmelse?
  - 4) Ska artikel 3.1 i) i förordning nr 650/2012 tolkas så, att det förhållandet, att ett nationellt rättsligt instrument varigenom arvtagarens ställning bekräftas – såsom det polska arvsintyget –, anses utgöra en dom i den mening som avses i artikel 3.1 g i förordning nr 650/2012, innebär att det inte kan anses utgöra en officiell handling?
  - 5) Ska artikel 3.1 i) i förordning nr 650/2012 tolkas så, att ett arvsintyg som upprättats av notarius publicus efter ansökan av samtliga parter i ett förfarande avseende utfärdandet av ett arvsintyg, såsom det arvsintyg som upprättats av en polsk notarius publicus, ska anses utgöra en offentlig handling, i den mening som avses i denna bestämmelse?"

Prövning av tolkningsfrågorna

Den andra och den tredje frågan

- 31 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra och den tredje frågan, vilka ska besvaras tillsammans och först, för att få klarhet i, för det första, huruvida den omständigheten, att en medlemsstat inte har underrättat kommissionen om notarius publicus utövande av rättsliga funktioner, i den mening som avses i artikel 3.2 andra stycket i förordning nr 650/2012, har en avgörande betydelse för om notarius publicus ska anses utgöra en "domstol", och, i händelse av ett nekande svar, huruvida artikel 3.2 första stycket i denna förordning ska tolkas så, att en notarius publicus, som på enhällig begäran av samtliga parter i förfarandet vid notarius publicus, upprättar ett arvsintyg, såsom det som är i fråga i det nationella målet, ska anses utgöra en "domstol" i den mening som avses i den bestämmelsen, och, för det andra, huruvida artikel 3.1 g i förordning nr 650/2012 ska tolkas så, att ett arvsintyg, såsom det

som är i fråga i det nationella målet, som en notarius publicus har upprättat på enhällig begäran av samtliga parter i förfarandet vid notarius publicus, utgör en ”dom” i den mening som avses i den bestämmelsen.

- 32 I enlighet med artikel 3.1 g i förordning nr 650/2012 ska en dom förstås som varje arvsrättsligt avgörande som har meddelats av en domstol i en medlemsstat oavsett dess rubricering, såsom domstolstjänstemans beslut i fråga om rättegångskostnader.
- 33 Ett dom, i den mening som avses i den bestämmelsen, kännetecknas således av att den kommer från en ”domstol”, vilket innebär att frågan, huruvida ett nationellt arvsintyg, såsom det som är i fråga i det nationella målet, ska anses utgöra en ”dom”, först kan besvaras efter att det har fastställts huruvida den myndighet som upprättat det ska anses utgöra en ”domstol” i den mening som avses i artikel 3.2 i den förordningen.
- 34 Vad gäller definitionen av ”domstol” följer det av artikel 3.2 första stycket i förordning nr 650/2012 att med denna avses alla rättsliga myndigheter och alla andra myndigheter och rättstillämpare som har behörighet i arvsfrågor och som utövar rättsliga funktioner eller agerar genom delegering från en rättslig myndighet eller agerar under kontroll av en rättslig myndighet, under förutsättning att sådana andra myndigheter och rättstillämpare garanterar opartiskhet och samtliga parters rätt att bli hörda och under förutsättning att deras beslut enligt lagen i den medlemsstat där de är verksamma kan bli föremål för överklagande eller förnyad prövning vid en rättslig myndighet och har liknande giltighet och verkan som ett beslut av en rättslig myndighet i samma fråga.
- 35 Enligt artikel 3.2 andra stycket i den förordningen ska medlemsstaterna underrätta kommissionen om, bland annat, icke-rättsliga myndigheter som utövar rättsliga funktioner.
- 36 I detta avseende anges i artikel 79 i förordning nr 650/2012 att kommissionen på grundval av underrättelserna från medlemsstaterna ska upprätta den förteckning över andra myndigheter och rättstillämpare som avses i artikel 3.2 i den förordningen. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om alla senare ändringar av informationen som denna förteckning innehåller och kommissionen ska ändra förteckningen i enlighet därmed.
- 37 I detta fall bör det noteras att polska notarius publicus inte finns med i denna förteckning, eftersom Republiken Polen inte har utsett dem till icke-rättsliga myndigheter som utövar rättsliga funktioner på samma sätt som domstolarna.
- 38 Innan domstolen prövar huruvida en notarius publicus, som upprättar ett arvsintyg på enhällig begäran av samtliga parter i förfarandet vid notarius publicus, i enlighet med nationell lagstiftning, såsom den som är aktuell i det nationella målet, uppfyller de kriterier som fastställs i artikel 3.2 första stycket i förordning nr 650/2012, ska det således först prövas vilka följderna blir om det inte skett någon underrättelse i enlighet med artikel 3.2 andra stycket i den förordningen.

Om följderna av att det inte har skett någon underrättelse i enlighet med artikel 3.2 andra stycket i förordning nr 650/2012

- 39 Det bör noteras att artikel 3.2 i förordning nr 650/2012 inte omfattar myndigheter och rättstillämpare som betraktas som domstolar i den mening som avses i den förordningen, men anger särskilt de villkor som dessa myndigheter och rättstillämpare måste uppfylla för att uppnå detta mål.
- 40 Domstolen har i sin praxis slagit fast att till skillnad från exempelvis Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 805/2004 av den 21 april 2004 om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar (EUT L 143, 2004, s. 15) eller Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och

verkställighet av domar på privaträttens område (EUT L 351, 2012, s. 1), vilka inte innehåller några allmänna bestämmelser som fastställer villkoren för när en myndighet ska anses som en domstol, anger nämligen artikel 3.2 i förordning nr 650/2012 att begreppet ”domstol”, i den mening som avses i den förordningen, inte endast omfattar rättsliga myndigheter, utan även alla andra myndigheter eller rättstillämpare med behörighet i arvsfrågor, som utövar rättsliga funktioner och som uppfyller vissa villkor som uppställs i samma bestämmelse (se, för ett liknande resonemang, domar av den 9 mars 2017, *Zulfikarpašić*, C-484/15, EU:C:2017:199, punkt 35, och av den 9 mars 2017, *Pula Parking*, C-551/15, EU:C:2017:193, punkt 48).

- 41 Av detta följer att de myndigheter och rättstillämpare som är behöriga i arvsfrågor, förutom de rättsliga myndigheterna, måste uppfylla de kriterier som fastställs i artikel 3.2 första stycket i förordning nr 650/2012, för att kunna betecknas som ”domstol” i den mening som avses i den bestämmelsen.
- 42 För att upprätta den förteckning som avses i artikel 79 i den förordningen ska varje medlemsstat, inom ramen för förordning nr 650/2012, kontrollera om myndigheterna behöriga i arvsfrågor uppfyller de villkor som avses i artikel 3.2 första stycket i nämnda förordning för att betecknas som ”domstol”, och underrätta kommissionen om dem, i enlighet med artikel 3.2 andra stycket i den förordningen.
- 43 Även om denna underrättelse till kommissionen skapar en presumtion för att en nationell myndighet som anmälts i enlighet med artikel 79 i förordning nr 650/2012 utgör en ”domstol”, i den mening som avses i artikel 3.2 i den förordningen, är den omständigheten, att en nationell myndighet inte nämns i underrättelsen, inte i sig tillräcklig för att dra slutsatsen att denna myndighet inte uppfyller de villkor som avses i artikel 3.2 i nämnda förordning (se analogt domen av den 30 maj 2018 i mål C-517/16, *Czerwiński*, EU:C:2018:350, punkt 31 och där angiven rättspraxis).
- 44 Såsom framgår av skäl 21 i förordning (EG) nr 650/2012 bör frågan, huruvida en notarius publicus i en viss medlemsstat är bundna eller inte av behörighetsreglerna i den förordningen, vara beroende av om de omfattas eller inte av definitionen av begreppet ”domstol”, i den mening som avses i den förordningen, och inte av om de finns med i den förteckning som avses i artikel 79 i den förordningen, upprättad i enlighet med den underrättelse som avses i artikel 3.2 andra stycket i samma förordning.
- 45 En nationell domstol som har att avgöra en tvist som rör frågan huruvida en myndighet eller en rättstillämpare som är behöriga i arvsfrågor ska kvalificeras som ”domstol” i den mening som avses i artikel 3.2 första stycket i förordning nr 650/2012, eller som hyser tvivel om riktigheten i de förklaringar som lämnats av en medlemsstat, får väcka frågan om huruvida de villkor som fastställs i den bestämmelsen är uppfyllda i målet och, i tillämpliga fall, hänskjuta ärendet till EU-domstolen för ett förhandsavgörande i detta avseende.
- 46 I detta avseende bör det noteras att syftet med förordning (EG) nr 650/2012, att säkerställa en korrekt rättstillämpning i unionen, allvarligt skulle undergrävas om varje medlemsstat – genom att i sin underrättelse till kommissionen, i enlighet med artikel 79 i förordning nr 650/2012, inte inkludera myndigheter och rättstillämpare som utövar en rättslig funktion i likhet med domstolar, eller, tvärtom, genom att inkludera dem – kunde fastställa kvalificeringen av en ”domstol”, i den mening som avses i artikel 3.2 första stycket i den förordningen, utan att beakta de villkor som uttryckligen anges i den bestämmelsen.
- 47 Det går således inte mot bakgrund av Polens underlåtelse att underrätta kommissionen om polska notarius publicus, i den mening som avses i artikel 79 i förordning nr 650/2012, att dra slutsatsen att dessa inte kan betecknas som ”domstolar”, eftersom de uppfyller villkoren i den nämnda förordningen.
- 48 Av detta följer att den omständigheten, att Republiken Polen inte har underrättat kommissionen om notarius publicus som utövar rättsliga funktioner, en skyldighet som föreskrivs i artikel 3.2 andra stycket i förordning nr 650/2012, endast är informativ.

49 Det är därför nödvändigt att självständigt avgöra huruvida en notarius publicus, som på enhällig begäran av samtliga parter i förfarandet vid notarius publicus har upprättat ett arvsintyg, uppfyller villkoren i artikel 3.2 första stycket i förordning nr 650/2012 för att kvalificeras som domstol i den mening som avses i den bestämmelsen.

Begreppet domstol, i den mening som avses i artikel 3.2 första stycket i förordning nr 650/2012

50 Inledningsvis erinrar domstolen om sin praxis enligt vilken det följer såväl av kravet på en enhetlig tillämpning av unionsrätten som av likhetsprincipen, att ordalydelsen i en unionsbestämmelse som inte innehåller någon uttrycklig hänvisning till medlemsstaternas rättsordningar för fastställandet av bestämmelsens innebörd och tillämpningsområde, i regel ska ges en självständig och enhetlig tolkning inom hela unionen, med beaktande av det sammanhang i vilket bestämmelsen förekommer och det mål som eftersträvas med den aktuella lagstiftningen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 21 juni 2018 i mål C-20/17, Oberle, EU:C:2018:485, punkt 33).

51 Enligt artikel 3.2 första stycket i förordning (EG) nr 650/2012, i enlighet med vad som sägs i punkt 34 i denna dom, ska en icke-rättslig myndighet eller rättstillämpare som har behörighet i arvsfrågor omfattas av begreppet ”domstol”, i den mening som avses i denna bestämmelse, när de utövar rättsliga funktioner eller agerar genom delegering från en rättslig myndighet eller agerar under kontroll av en rättslig myndighet, under förutsättning att dessa uppfyller de villkor som anges i den bestämmelsen.

52 De villkor som anges i artikel 3.2 första stycket i förordning nr 650/2012 garanterar, såsom generaladvokaten har påpekat i punkterna 76 och 77 i sitt förslag till avgörande, iakttagandet av principen om ömsesidigt förtroende för rättskipningen inom unionens medlemsstater som gäller vid tillämpningen av bestämmelserna i denna förordning om erkännande och verkställande av beslut, i enlighet med kapitel IV i den förordningen, och som utgör grunden för skillnaden mellan vilken rättsordning som ska tillämpas på rörligheten av domar och handlingar i medlemsstaterna.

53 Även om de rättsliga funktionerna och funktionerna för notarius publicus skiljer sig åt, framgår det nämligen ändå tydligt av skäl 20 i förordning nr 650/2012 att begreppet ”domstol” i den förordningen bör ges en vid definition, genom att omfatta även notarius publicus när dessa utövar en rättslig funktion i vissa arvsfrågor. Däremot framgår det av samma skäl att begreppet ”domstol” inte bör omfatta sådana icke-rättsliga myndigheter i en medlemsstat som enligt nationell lagstiftning har befogenhet att handlägga arvsfrågor, såsom notarius publicus i flertalet medlemsstater, där de vanligtvis inte utövar rättsliga funktioner.

54 Det är därför nödvändigt att, mot bakgrund av och i den mening som avses i förordning nr 650/2012, pröva huruvida en notarius publicus som upprättar ett arvsintyg utövar en rättslig funktion, i den mening som avses i artikel 3.2 i den förordningen.

55 I detta avseende bör det erinras om att domstolen slagit fast att utövandet av rättsliga funktioner innebär att ha behörighet att avgöra eventuella tvister mellan parterna (se, för ett liknande resonemang, dom av den 2 juni 1994, Solo Kleinmotoren, C-414/92, EU:C:1994:221, punkterna 17 och 18). För att en myndighet, med hänsyn till den särskilda karaktären hos den verksamhet som den bedriver, ska anses utöva dömande verksamhet, ska den ha befogenhet att avgöra en tvist (beslut av den 24 mars 2011 i mål C-344/09, Bengtsson, EU:C:2011:174, punkt 19 och där angiven rättspraxis). Detta är inte fallet när den berörda rättstillämparens behörighet endast beror på parternas vilja.

56 Det finns därför anledning att anse att en myndighet utövar rättsliga funktioner när den är behörig att pröva ett bestridande i samband med arv. Detta kriterium gäller oberoende av om förfarandet för att utfärda ett arvsintyg avser tvistemål eller icke-tvistemål (se, för ett liknande resonemang, dom av den 21 juni 2018 i mål C-20/17, Oberle, EU:C:2018:485, punkt 44).

- 57 I detta fall konstaterar domstolen att notarius publicus, i enlighet med artikel 1027 i civillagen, genom ett arvsintyg intygar arvingarnas arvsrätt i förhållande till en icke arvsberättigad tredje man inom ramen för ett arvsförfarande där parterna är eniga.
- 58 Notarius publicus kan enbart upprätta detta arvsintyg på enhällig begäran av arvingarna, i enlighet med artikel 95c.2.1 i lagen om notarius publicus. Notarius publicus ska på eget initiativ kontrollera omständigheterna och i enlighet med artikel 95e.1 i nämnda lag endast upprätta arvsintyget om det inte finns några tvivel vad gäller den nationella behörigheten, innehållet i den tillämpliga utländska lagen, arvingens identitet, värdet av andelarna i kvarlåtenskapen och, för det fall att den avlidne har förordnat om ett vindikationslegat, legatariens identitet och föremålet för vindikationslegatet. Dessutom ska notarius publicus, i enlighet med artikel 95e.2.2 i lagen om notarius publicus, vägra att upprätta arvsintyget, bland annat när inte alla arvtagare var närvarande när arvsprotokollet upprättades.
- 59 Således följer notarius publicus verksamhet med att upprätta arvsintyg enbart på enhällig begäran av de berörda parterna, vilket innebär att domstolarnas befogenheter i avsaknad av parternas samtycke bibehålls, även om notarius publicus, enligt polsk lag, är skyldig att kontrollera efterlevnaden av de lagstadgade villkoren för upprättande av ett arvsintyg, eftersom de inte har någon beslutanderätt.
- 60 Det bör dessutom noteras att i enlighet med artiklarna 4 och 5 i lagen om notarius publicus, utövar denne ett yrke som, såsom huvudsaklig verksamhet, omfattar tillhandahållande av ett antal separata tjänster mot ersättning som fastställs på grundval av ett avtal med parterna enligt en tariff.
- 61 Denna verksamhet ska som sådan därför inte anses vara knutna till utövandet av rättsliga funktioner.
- 62 Eftersom de villkor som anges i artikel 3.2 i förordning nr 650/2012 är kumulativa, är det inte nödvändigt att pröva huruvida de övriga villkoren i den bestämmelsen är uppfyllda, eftersom villkoret som rör utövande av rättsliga funktioner inte är uppfyllt i förevarande fall.
- 63 Eftersom ett sådant arvsintyg som det som är i fråga i det nationella målet följaktligen inte har utfärdats av en domstol i den mening som avses i artikel 3.2 i förordning nr 650/2012, utgör detta intyg inte heller, i enlighet med punkt 32 i denna dom, en "dom" i arvsrättsliga frågor, i den mening som avses i artikel 3.1 g i samma förordning.
- 64 Med beaktande av vad som har anförts ovan ska den andra och den tredje frågan besvaras enligt följande:
- Artikel 3.2 andra stycket i förordning nr 650/2012 ska tolkas så, att den omständigheten, att en medlemsstat inte har underrättat kommissionen om notarius publicus utövande av rättsliga funktioner, i enlighet med denna bestämmelse, inte är avgörande för huruvida notarius publicus ska anses utgöra en "domstol".
  - Artikel 3.2 första stycket i förordning nr 650/2012 ska tolkas så, att en notarius publicus som på enhällig begäran av samtliga parter i förfarandet vid notarius publicus, såsom det förfarande som är i fråga i det nationella målet, upprättar ett arvsintyg, inte ska anses utgöra en "domstol" i den mening som avses i den bestämmelsen, och följaktligen ska artikel 3.1 g i samma förordning tolkas så, att en sådan handling inte utgör en "dom" i den mening som avses i den bestämmelsen.

Den första och den fjärde frågan

- 65 Med beaktande av svaret på den andra och den tredje frågan saknas anledning att besvara den första och den fjärde frågan.

Den femte frågan

- 66 Den hänskjutande domstolen har ställt den femte frågan för att få klarhet i huruvida artikel 3.1 i) i förordning nr 650/2012 ska tolkas så, att ett arvsintyg, såsom det polska arvsintyget, som upprättats av en notarius publicus på enhällig begäran av samtliga parter i förfarandet vid notarius publicus, utgör en ”officiell handling” i den mening som avses i den bestämmelsen, vars utfärdande kan åtföljas av det formulär som avses i artikel 59.1 andra stycket i den förordningen, vilket motsvarar det formulär som avses i bilaga 2 till genomförandeförordning nr 1329/2014.
- 67 I artikel 3.1 i) i förordning nr 650/2012 avses med ”officiell handling” en handling i en arvsfråga som har upprättats eller registrerats som en officiell handling i en medlemsstat och vars äkthet dels avser handlingens underskrift och innehåll, dels har bestyrkts av en offentlig myndighet eller annan för detta bemyndigad myndighet i ursprungsmedlemsstaten.
- 68 Det framgår dessutom av skäl 62 i förordningen att en officiell handling ska anses utgöra ett självständigt begrepp som omfattar en rad omständigheter, bland annat handlingens formella förutsättningar, befogenheterna för den myndighet som upprättat handlingen och det förfarande enligt vilket handlingen upprättats. Handlingens äkthet bör också omfatta sakuppgifter som registrerats i den officiella handlingen av den berörda myndigheten, som att de angivna parterna vid angivet datum inställt sig vid den myndigheten och att de avgivit de angivna förklaringarna.
- 69 I förevarande fall, och såsom den polska regeringen har gjort gällande, har notarius publicus, enligt polsk lag, rätt att upprätta handlingar i samband med arv och arvsintyget ska formellt registreras som en officiell handling. I enlighet med artikel 95j i lagen om notarius publicus ska detta intyg dessutom ha samma rättsverkningar som det slutliga arvsbeslutet.
- 70 Det bör också noteras, såsom domstolen har erinrat om i punkt 58 i denna dom, att notarius publicus, i enlighet med artikel 95e i lagen om notarius publicus, ska utföra kontroller som kan leda till att ett arvsintyg inte utfärdas, vilket innebär att handlingens äkthet är knutet till både dennes underskrift och handlingens innehåll.
- 71 Följaktligen uppfyller ett sådant arvsintyg som det som är i fråga i det nationella målet villkoren i artikel 3.1 i) i förordning nr 650/2012. Arvsintyget utgör därför en officiell handling, vars kopia kan åtföljas av det formulär som avses i artikel 59.1 andra stycket i den förordningen, vilket motsvarar det formulär som avses i bilaga 2 till genomförandeförordning nr 1329/2014.
- 72 Mot bakgrund av det ovan anförda ska den femte frågan besvaras enligt följande. Artikel 3.1 i) i förordning nr 650/2012 ska tolkas så, att ett arvsintyg, såsom det polska arvsintyget, som upprättats av en notarius publicus på enhällig begäran av samtliga parter i förfarandet vid notarius publicus, utgör en ”officiell handling” i den mening som avses i den bestämmelsen, vars utfärdande kan åtföljas av det formulär som avses i artikel 59.1 andra stycket i den förordningen, vilket motsvarar det formulär som avses i bilaga 2 till genomförandeförordning nr 1329/2014.

Rättegångskostnader

- 73 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

- 1) Artikel 3.2 andra stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 av den 4 juli 2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg, ska tolkas så, att den omständigheten, att en medlemsstat inte har underrättat kommissionen om notarius publicus utövande av rättsliga funktioner, i enlighet med denna bestämmelse, inte är avgörande för huruvida notarius publicus ska anses utgöra en ”domstol”.

Artikel 3.2 första stycket i förordning nr 650/2012 ska tolkas så, att en notarius publicus som på enhällig begäran av samtliga parter i förfarandet vid notarius publicus, såsom det förfarande som är i fråga i det nationella målet, upprättar ett arvsintyg, inte ska anses utgöra en ”domstol” i den mening som avses i den bestämmelsen, och följaktligen ska artikel 3.1 g i samma förordning tolkas så, att en sådan handling inte utgör en ”dom” i den mening som avses i den bestämmelsen.

- 2) Artikel 3.1 i) i förordning nr 650/2012 ska tolkas så, att ett arvsintyg, såsom det polska arvsintyget, som upprättats av en notarius publicus på enhällig begäran av samtliga parter i förfarandet vid notarius publicus, utgör en ”officiell handling” i den mening som avses i den bestämmelsen, vars utfärdande kan åtföljas av det formulär som avses i artikel 59.1 andra stycket i den förordningen, vilket motsvarar det formulär som avses i bilaga 2 till kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1329/2014 av den 9 december 2014 om fastställande av de formulär som avses i förordning (EG) nr 650/2012.

Underskrifter